

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Asociația
„MOTIVAȚIE”
din Moldova

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

Proiectul „Servicii sociale durabile”

Proiect finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul Programului FHI 360 Consolidarea Societății Civile în Moldova (MCSSP).

Introducere

Astăzi, în Republica Moldova sunt înregistrate peste 300 de Asociații Obștești (AO) care prestează servicii sociale pentru persoane cu diverse dizabilități. Activitatea a peste 60% din ele depinde de proiectele sau granturile venite din afara țării, fapt ce le forțează să se concentreze pe activități variabile (date de proiectele finanțate) și obiective pe termen scurt. În următorii ani aceste resurse se vor diminua substanțial. Care sunt mecanismele de asigurare a durabilității acestor servicii? Cum să păstrăm potențialul și experiența organizațiilor de multe ori unice în domeniul dizabilitate?

Aceste întrebări și le pun mulți conducători ai Asociațiilor Obștești. Au fost gândite diverse strategii pentru a redresa situația. Unele Asociații depun eforturi de atragere a fondurilor prin donații de la populație. Altele au efectuat mai multe încercări de a evidenția posibilitățile activității economice - crearea „Întreprinderilor sociale” al căror obiect de activitate ar avea legătura cu misiunea Asociației, iar profiturile ar fi reinvestite integral în această misiune.

La moment sunt clare câteva direcții care e nevoie de urmat:

- instruirea specialiștilor AO în domeniul financiar și atragerii de fonduri, inclusiv „Antreprenoriat social” sau/și atragerea specialiștilor deja formați;
- crearea condițiilor inclusiv cele legislative ce ar ușura activitatea AO, în special latura economică;
- preluarea modelelor pozitive AO cu experiență din străinătate;
- implicarea întregii societăți în susținerea Asociațiilor prin donații benevole.

Un prim pas în acest domeniu a fost întreprins de Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova împreună cu alte 7 Asociații Obștești.

Scopul proiectului „Servicii sociale durabile”: Dezvoltarea unui mecanism și model viabile de autofinanțare a activităților/serviciilor AO din domeniul social.

Activități desfășurate în cadrul proiectului:

1. Elaborarea Strategiilor Financiare pentru Asociații active în domeniul „dizabilității” – au fost organizate 2 ateliere de instruire și consultanță în elaborarea Strategiilor financiare a organizațiilor. În baza Strategiilor elaborate, AO vor avea posibilitate

să gestioneze mai eficient resursele financiare și să întreprindă pași concreți și bine planificați de colectare a acestor resurse.

Astfel va fi posibilă asigurarea unei durabilități în activitatea Asociațiilor, care nu vor mai depinde de fluxul financiar - la moment influențat de proiectele câștigate.

2. Elaborarea Planurilor de Afaceri pentru inițierea unei activități de antreprenoriat social - pentru Asociațiile vizate – în cadrul a 2 ateliere de instruire și consultanță în elaborarea Planurilor de Afaceri. La etapa actuală fiecare organizație are sarcina de a definitiva aceste Planuri prin efectuarea analizelor cost eficiență și identificarea resurselor necesare pentru implementare.

Acest lucru va permite Asociațiilor, care de multe ori prestează neregulat servicii contra plată, să stabilească un domeniu/activitate economică clară care va fi dezvoltată și va permite organizației crearea unei perspective de viitor.

3. Vizita de studiu la Asociația Obștească „Artizana” ce implementează o activitate de antreprenoriat social – a fost efectuată

în raionul Cahul, satul Pașcani. „Artizana” de mai mulți ani dezvoltă servicii și promovează instruirea persoanelor din diferite categorii social vulnerabile prin confecționarea și comercializarea obiectelor din lozie (activitate de meșteșugărit popular). În cadrul vizitei a fost explicat întreg procesul de creștere, îngrijire, strângere și prelucrare a loziei, confecționarea obiectelor: coș de piață, vase, coșulețe decorative, mese, scaune, suvenire, ș.a. Deosebit de valoroasă a fost discuția despre gestionarea fondurilor acumulate din vânzări și aportul proiectelor câștigate pentru dezvoltarea activității economice.

Experiența învățată în cadrul vizitei este importantă deoarece în toate activitățile sunt implicați beneficiarii Asociației. Datorită activității economice dezvoltate Asociația are un grad sporit de durabilitate financiară.

4. Vizita de studiu la ONG din Italia, regiunea Reggio Emilia – a fost efectuată

în luna iulie 2011 de către un grup format din 5 specialiști din Moldova. Organizația gazdă se numește „FACE Reggio Emilia”. Echipa din Moldova a avut posibilitate să viziteze 5 Asociații locale (Cooperative Sociale). Această vizită a permis preluarea experienței acestor organizații de a produce și comercializa diferite obiecte de artizanat, experiența atelierelor de asamblare a diferitor piese din plastic, toate cu implicarea beneficiarilor (în special cei cu dizabilități locomotorii). Au fost discutate și laturile economice ale activității atelierelor respective.

Experiența este utilă prin cunoașterea posibilităților legislative în domeniul antreprenoriatului social și implicării directe și eficiente a organelor de stat nemijlocit responsabile de administrarea lui.

Atragerea fondurilor de la populație prin Lansarea Campaniei de sensibilizare și colectare de fonduri „Un pas spre Mobilitate”

Campaniile de Colectare de Fonduri sunt una din opțiunile alternative de atragere a fondurilor organizate de Asociații Obștești, Fundații de caritate, etc. Prima experiență de acest gen am acumulat-o în 2007-2008, prin Campania: „DĂRUIEȘTE O ȘANSA”, astfel aceasta fiind o a doua Campanie lansată de către Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova.

Bazându-ne pe experiența anilor precedenți și având scopul de a spori eficiența Campaniilor, noi am hotărât să adăugăm câteva activități noi și să sporim posibilitățile de contribuție ale fiecărui cetățean prin:

1. informarea și sensibilizarea populației de către voluntari despre Campanie și posibilitățile de a contribui, dona, a se implica;
2. organizarea diferitor acțiuni sociale de promovare a persoanelor cu dizabilități (master-class, sărbători comunitare, ș.a.) prin care a fost posibilă sensibilizarea și informarea societății vis a vis de abilitățile persoanelor cu dizabilități și dificultățile cu care acestea se confruntă;
3. implicarea nemijlocită a persoanelor cu dizabilități în organizarea și desfășurarea acțiunilor sociale.

Pentru realizarea activităților am reușit să selectăm și să instruiim o echipă formată din 12 voluntari, persoane cu și fără dizabilități, care s-au implicat activ la toate etapele.

Am evidențiat cel puțin 5 posibilități distincte de a dona care le-am descris în flyer-urile informative răspândite în cadrul Acțiunilor sociale de informare, sensibilizare și colectare de fonduri.

Organizarea acțiunilor a fost gândită în așa mod încât aceasta să permită antrenarea unui număr maxim de persoane, pentru ce s-au ales locații cu un flux continuu de oameni. Aceasta a permis distribuirea amplă și eficientă a informației, interacțiune continuă și sensibilizare directă. Pentru o mai bună organizare și realizarea eficientă a obiectivelor Campaniei au fost implicați în calitate de parteneri Agenții Economici, Autorități Publice Locale și reprezentanți mass-media.

La moment au fost organizate și desfășurate 7 astfel de acțiuni printre care menționăm:

1. Master Class cu organizarea atelierelor de creație: confecționare a diferitor obiecte pentru copii: agafe pentru păr, fotografii cu diferite personaje, modelarea baloanelor, desene pe față prin tehnica „face-painting” ș.a. Participanții, în special copiii și părinții acestora au fost implicați nemijlocit în activitatea atelierelor, iar la finele acțiunii acestora li sa propus să aprecieze efortul depus și implicarea printr-o donație simbolică în favoarea Campaniei;

2. Amplasarea boxelor de donații în locuri publice, informarea și sensibilizarea trecătorilor despre Campanie și scopul acesteia. Informarea a fost efectuată de către echipele mobile prin distribuirea de flyer-urile informative și abordarea trecătorilor prin discuții directe. Doritorii de a dona au fost direcționați spre masa cu materiale informative, unde aveau posibilitate să doneze banii direct în **boxa sigilată și transparentă**, să semneze la dorință în lista donatorilor și să primească mai multă informație despre activitatea Asociației, posibilitățile de contribuție în favoarea persoanelor cu dizabilități;

3. Distribuirea Cererilor de Sponsorizare pentru Agenți Economici, cu contactarea ulterioară a acestora prin telefon în vederea primirii unui răspuns. Cererea a constat dintr-o mică descriere a Campaniei și scopurilor ei, necesitatea și posibilitățile de implicare, cum vor fi gestionate sumele acumulate și informații despre beneficiarii direcți ai Asociației în cadrul Campaniei;
4. Plasarea informației despre Campanie și activitățile realizate în cadrul acesteia pe paginile web și facebook ale Asociației, expedierea Comunicatelor de presă către Mass-media – înainte și după finalizarea fiecărei activități, cu indicarea rezultatelor obținute;
5. Organizarea unei sărbători comunitare „Rămas bun de la Moș Crăciun” cu implicarea vedetelor ale show-bizului autohton, pentru copii cu și fără dizabilități și părinți acestora. Sărbătoarea a constat din mai multe ateliere de creație moderate de către voluntari cu implicarea copiilor și maturilor în diferite concursuri distractive interactive.

În calitate de rezultate pozitive obținute în cadrul Campaniei avem posibilitate să menționăm:

- implicarea activă a 12 voluntari dintre care 7 cu dizabilități locomotorii - prin care s-a reușit crearea atmosferei de încredere pentru desfășurarea Campaniei și necesitatea acesteia;

- informarea și sensibilizarea a cel puțin 2000 de persoane direct prin împărțirea de flyere informative, estimativ încă 30000 de persoane ce au primit informație despre campanie prin interviuri, articole, radiou, internet și alte surse de informație;
- au fost inițiate trei parteneriate durabile cu Agenți Economici și APL care vor permite prelungirea activităților pe perioada desfășurării Campaniei;

- în cadrul Acțiunilor am avut parte de suport activ și binevenit din partea reprezentanților Mass-media, ce ne-au susținut eforturile și au mediatizat evenimentele;
- cca 1500 de persoane au avut posibilitatea de a se implica pentru susținerea persoanelor cu dizabilități prin contribuție financiară/donație benevolă;
- suma de 4000 lei acumulată în cadrul a 7 acțiuni ai Campaniei a fost folosită pentru procurarea materialelor necesare și confecționarea a 1200 de felicitări, la comanda unui Agent Economic. Astfel, în rezultat Asociația prin munca beneficiarilor, voluntarilor și întregii echipe de specialiști a triplat suma acumulată;

- Suma acumulată va fi utilizată pentru echiparea microbuzului adaptat al Asociației cu scaune speciale, astfel oferind posibilitate utilizatorilor de scaun rulant să fie transportați în condiții de siguranță maximă.

Acțiunile au fost posibil de organizat grație implicării specialiștilor, beneficiarilor, partenerilor Asociației precum și persoanelor din întreaga comunitate.

Ideile de Antreprenariat Social propuse de Asociațiile implicate în cadrul proiectului sunt la etapa inițială de analiză a cost/beneficiului, elaborare și pregătire pentru implementare:

- *activitate antreprenorială - vânzarea unui produs sau a unui serviciu care are atât scopuri sociale, cât și financiare.*

1. Crearea unei Ferme de creștere a iepurilor care va fi amplasată pe teritoriul

ASCHF din Persecina. Produsele: carnea (care se consideră dietică) și blana vor fi vândute întreprinderilor specializate. O parte din produse va fi folosită pentru alimentarea beneficiarilor Asociației. Copiii și tinerii cu dizabilități - beneficiari ai Asociației, vor fi implicați la nivel de îngrijire a animalelor și colectare de hrană.

Beneficii: în cadrul întreprinderii se vor crea locuri de muncă pentru câțiva părinți ai copiilor cu dizabilități; beneficiarii vor obține abilități de îngrijire a animalelor; alimentarea copiilor va fi îmbogățită cu produse dietice și ecologice; va fi posibilă susținerea financiară a serviciilor acordate de Asociație. În afară de aceasta

- *beneficiile Terapiei cu implicarea animalelor sunt binecunoscute în toată lumea.*

Profitul obținut va fi îndreptat inițial spre dezvoltarea întreprinderii; pe parcurs mare parte a venitului va fi reîndreptat pentru dezvoltarea și susținerea activităților Asociației.

2. Închirierea sălii Centrului de recuperare pentru festivități – în cadrul Asociației

„Dorința” din Călărași există o sală de activități care va fi propusă spre închiriere persoanelor fizice și juridice pentru desfășurarea seminarelor/traningurilor sau festivităților (zile onomastice, serbări familiale, ș.a.) pentru un număr de până la 40 de persoane. Sala dispune de echipament necesar (proiector, acces internet, aparataj audio, ș.a.). Centrul oferă posibilitatea de a utiliza și o bucătărie mică, unde este posibilă organizarea și pregătirea pauzei de

cafea, prinzului, prepararea și încălzirea produselor pentru festivități.

Beneficii: resursele financiare acumulate vor permite achitarea serviciilor comunale; crearea unui adaos la salariu specialiștilor Asociației; procurarea și reînnoirea echipamentului.

Profitul va fi orientat pentru renovarea spațiilor, procurarea echipamentului performant, totodată aceste resurse vor asigura pe parcurs dezvoltarea și susținerea activităților Centrului.

3. Acordarea serviciilor medicale și de masaj la domiciliu – în cadrul Centrului de Rehabilitare (CR) din Taraclia, activează un

kinetoterapeut și o soră medicală care oferă servicii specializate beneficiarilor Centrului. Ei vor fi antrenați în prestarea serviciilor cu plată: de asistență medicală (injecții, picurători, pansamente) și masaj și recuperare la domiciliu persoanelor ce le solicită. Serviciile vor fi oferite cu reducere copiilor și tinerilor cu dizabilități. Specialiștii respectivi dețin diplome/licențele de specialitate în aceste domenii. Va fi procurată o unitate de transport

ce va permite deplasarea specialiștilor la beneficiarii din regiuni mai îndepărtate. Pe parcurs acest serviciu va fi propus spre finanțare Casei Teritoriale de Asigurări Medicale.

Beneficii: persoanele ce nu se pot deplasa la Centru vor primi servicii la domiciliu, sursele financiare acumulate vor permite achitarea serviciilor comunale; menținerea specialiștilor în cadrul Centrului; procurarea echipamentului de reabilitare nou; implicarea mai multor beneficiari.

Profitul va fi utilizat pentru dezvoltarea serviciului (echipament, materiale utilizate, combustibil).

4. Atelierul de confecționare a hainelor tradiționale – atelierul va fi creat în cadrul

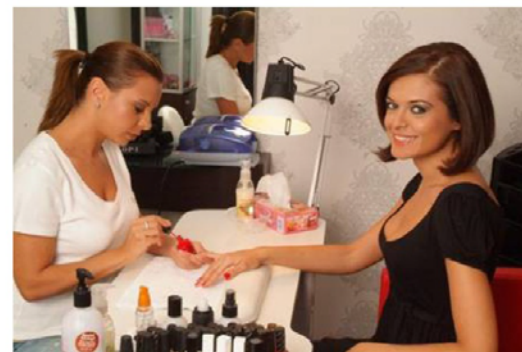
Centrului de reabilitare. Atelierul va oferi servicii de coasere și broderie a costumelor naționale, lenjeriei de pat, ș.a. Costumele tradiționale vor fi propuse spre realizare magazinelor din regiunea autonomă Gagauzia și vânzătorilor din piețele locale. O parte din haine vor fi cusute la comandă (comenzile vor veni din partea trupelor de dans, grădinișelor, școlilor). La comandă va fi posibil de cusut și

alte tipuri de haine sau obiecte. În atelier la etapa inițială vor activa 4-5 persoane instruite în confecționarea costumelor.

Beneficii: în cadrul întreprinderii se vor crea locuri de muncă pentru câteva mame ai copiilor cu dizabilități, care vor avea un program flexibil de muncă ce le va permite îngrijirea copiilor cu dizabilități; tinerii cu dizabilități vor obține posibilitatea de a fi instruiți în utilizarea mașinii de cusut; prin coaserea uzoarelor tradiționale tinerii vor cunoaște tradițiile și își vor dezvolta abilități creative.

Profitul inițial va fi orientat spre dezvoltarea atelierului, procurarea echipamentului necesar. Iar pe parcurs pentru crearea locurilor de muncă pentru tineri cu dizabilități.

5. Servicii de instruire profesională – în cadrul Centrului pentru Orientare

Vocațională „Motivație” vor fi organizate cursuri de instruire profesională contra plată pentru tineri cu dizabilități din republică și membrii familiilor lor, persoane cu abilități depline din localitățile învecinate. În cadrul cursurilor vor putea fi însușite 2 profesii: manichiură și operator calculator. Cheltuielile de instruire pentru persoanele cu dizabilități vor fi propuse spre finanțare Agenției Naționale de

Ocupare a Forței de Muncă și Autorităților Publice Locale. Ceilalți studenți vor acoperi cheltuielile individual. În cadrul cursurilor tinerii vor beneficia de spații adaptate de instruire, profesori calificați, posibilitate de cazare și alimentare. În baza examenelor tinerii vor primi Certificat de Absolvire.

Beneficii: Tinerii cu dizabilități vor obține o profesie dar și abilități de viață independentă, suport informativ și exemple pozitive de încadrare în câmpul muncii.

Profitul: resursele financiare vor fi îndreptate spre dezvoltarea serviciului de instruire și deschiderea unei școli de șoferi.

6. Organizarea seminarelor de instruire

– specialiștii ONG-urilor din domeniul dizabilității posedă de multe ori experiență unică și know-how în acest domeniu. Astfel ei pot oferi servicii de formare în domeniu prin activități de consultanță, informare și instruire pentru organizații începătoare. Subiectele predate pot fi: servicii de calitate în domeniul dizabilitate (kinetoterapie, terapie ocupațională, ș.a.), înființare și dezvoltare ONG, managementul proiectelor.

Beneficii: experiența în domeniu devine cunoscută mai multor specialiști, crește fluxul de informație între ONG.

Profitul poate fi direcționat spre procurarea echipamentului și materialelor didactice necesare în organizație.

7. Transport adaptat – organizațiile ce au în gestiune unități de transport adaptate pentru transportarea persoanelor utilizatoare de scaune rulante au posibilitate să presteze servicii de transport pentru alte ONG din domeniu. De asemenea acest transport poate fi contractat pentru plecări în afara țării în cazul deplasării utilizatorilor de scaun rulant, sau organizarea la comandă a excursiilor, vizitelor la mănăstiri ș.a.

Beneficii: mai multe persoane cu dizabilități vor beneficia de acest transport obținind posibilitatea de a vizita locuri pitorești sau a participa în diferite activități, alte ONG vor deveni cointerese în procurarea a astfel de microbuze, fapt ce va crește mobilitatea persoanelor utilizatoare de scaun rulant.

Profitul în primul rând va fi îndreptat spre asistența tehnică a unității de transport și acoperirea cheltuielilor de combustibil în organizație.

8. Școala de șoferi pentru persoane cu dizabilități – care sunt apte de a conduce un automobil cu adaptări manuale și nu au

posibilitate legală de a trece cursurile de șoferie din mai multe motive: lipsa spațiilor adaptate, lipsa autoturizmelor special adaptate. În cadrul școlii ce va fi deschisă vrem să propunem un serviciu complex: instruire, practică de conducere, cazare și alimentare pentru cei din regiuni, servicii de adaptare a automobilelor personale. Cursurile vor fi propuse și persoanelor din localitățile învecinate. Cheltuielile vor fi acoperite parțial

de beneficiari, parțial de APL și din resursele obținute din plata primită de la persoane cu abilități depline.

Beneficii: persoanele cu dizabilități vor obține posibilitatea de a crește gradul de autonomie individuală conducând un autoturism propriu adaptat, vor deveni mai activi și mobili.

Profitul: resursele financiare obținute vor fi îndreptate spre dezvoltarea de mai departe a Școlii, vor fi plătite salarii personalului implicat.

9. Servicii de adaptare a imobilelor, reparație echipament ajutat – Moldova

a ratificat Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, tot mai mult se vorbește despre accesibilitate și integrare socială, piața echipamentului necesar este încă în faza de inițiere. În acest context în cadrul Atelierului de reparație a scaunelor rulante se propune inițierea producerii echipamentului de adaptare a spațiilor: bare de suport, rampe, ș.a. vor fi propuse servicii de reparație a scaunelor rulante, premergătoarelor, bicicletelor și altui utilaj ajutat.

Beneficii: vor fi create locuri de muncă pentru persoane cu dizabilități; va crește gradul de accesibilitate și spații adaptate pentru persoane cu dizabilități.

Profitul va fi îndreptat spre dezvoltarea atelierului, menținerea locurilor de muncă pentru persoane cu dizabilități.

10. Crearea unui Atelier de producere de diverse bijuterii „hand-made” - ce va

implica/angaja tineri cu dizabilități. Acest atelier va putea oferi o varietate bogată și o gamă de produse unice hand-made. Articolele confecționate: cercei, inele, brățări, coliere vor răspunde unei game largi de nevoi ale clienților - de la bijuterii clasice până la bijuterii exclusive și costisitoare. Altă latură vor fi fotocopiierile și imprimarea pe diverse suprafețe: țesături, sticlă, metal, lemn. Confecționarea de lucrări unice la solicitarea clienților, la

preț accesibil pentru diferite ocazii, festivități și în fiecare zi.

Beneficii: mai mulți tineri cu dizabilități vor obține abilități profesionale și un post de muncă.

Profitul generat de la comercializarea articolelor va reprezenta un sprijin substanțial pentru activitatea de mai departe a Atelierului și Asociației care la creat.

Proiectul a fost implementat de către:

Asociația „MOTIVAȚIE” din Moldova

or. Vadul lui Vodă, str. Victoriei 1A, tel/fax: 022417155

or. Chișinău, bd. Traian 23/1, tel/fax: 022661393

E-mail: office@motivation-md.org www.motivation-md.org

Partenerii proiectului:

- Asociația Obștească „AZI” din Cahul

str. Șciusev 10, or. Cahul, tel/fax: 029932801

E-mail: tatianaseredenco@yahoo.com

- Asociația de Sprijin a Copiilor cu Handicap Fizic (ASCHF) din Peresecina

str. Ștefan cel Mare 112, s. Peresecina, r-ul Orhei, tel/fax: 023547645

E-mail: causaa2007@yahoo.com

- Centrul de Reabilitare „FIDANJIK” din Comrat

str. Lenina 213, or. Comrat, UTA Gagauzia, tel/fax: 029828282

E-mail: vmikotina@mail.ru

- Asociația Obștească „PRIMA” din Taraclia

str. Carl Marx 79, or. Taraclia, tel/fax: 029424594

E-mail: scopencojt@mail.ru

- Asociația Obștească „DORINȚA” din Călărași

str. Diaconăș 17, or. Călărași, tel/fax: 024422009

E-mail: centrul-dorinta@mail.ru

- Asociația Obștească „PROSPERARE” din Zubrești

s. Zubrești, r-ul Strășeni, tel/fax: 023729328

E-mail: suruceanu_51@hotmail.com

Partenerii Campaniei „Un pas spre Mobilitate”:

Autorități Publice Locale:

- Pretura sectorului Botanica,
mun. Chișinău

Agenți Economici:

- Shopping MallDova

- Cafeneaua „4YOU”

- Parcul Dendrariu mun. Chișinău

Această publicație este posibilă grație ajutorului generos al poporului american oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), în cadrul Programului FHI 360 Consolidarea Societății Civile în Moldova (MCSSP). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID, Guvernului SUA sau FHI 360.